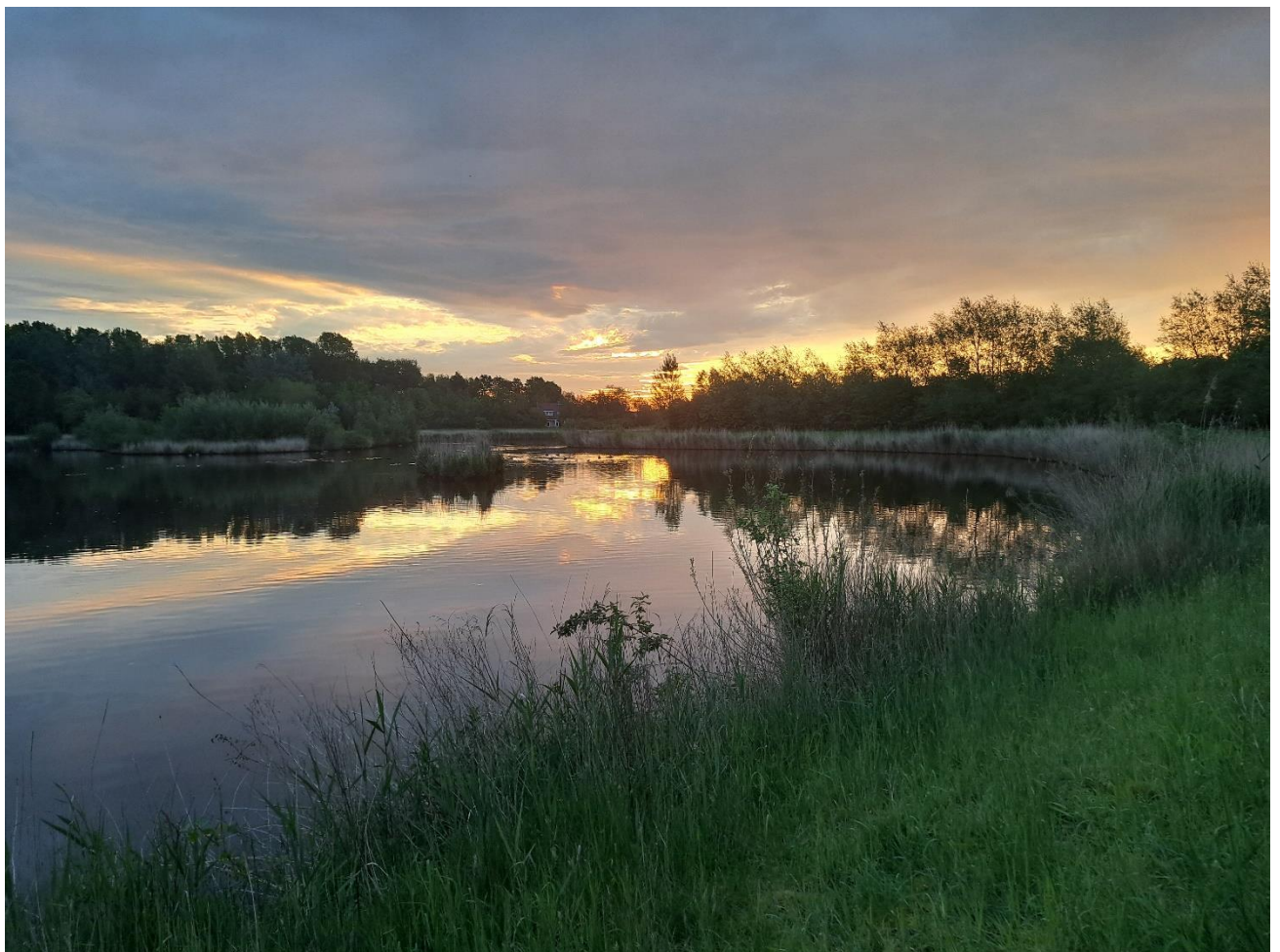

Natuurvereniging Hollandse Delta.

Broedvogelonderzoek Grasweg (Zuid-Hollands Landschap)

Mededelingnummer: 373

Auteur: Arie Kraak

© KNNV afdeling Hollandse Delta

Broedvogelonderzoek maand jaar

Grasweg – Zuid-Hollands Landschap

Een publicatie van de Vogelwerkgroep van de Natuurvereniging Hollandse Delta, een afdeling van de KNNV.

Mededeling nummer: 373

Auteur: naam

Inventarisatie door: Arie Kraak en Anja Langendoen(Gedeeltelijk)

Omslagfoto: Zonsopgang Grasweg gebied   Fotograaf: Arie Kraak

Natuurvereniging Hollandse Delta

een afdeling van de KNNV

secretariaat:

Peter Vermaas

Schudegge 17

3224 BP Hellevoetsluis

Telefoon: 0181-324058

Email: secretaris@hollandsedelta.knnv.nl

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
3	Werkwijze.....	6
3.1	Welke/alle soorten geteld	6
3.2	Methode	6
3.3	Terreinomstandigheden	6
3.4	Bezoekdata en event. Tijden.....	7
4	Resultaten	8
4.1	Broedvogels	8
4.1.1	Legenda afkortingen, broedcodes.....	8
4.1.2	Soorten en aantallen (in tabelvorm)	9
4.1.3	Overzicht (autocluster) territoria Merrevliet	11
4.1.4	Soortbespreking (event. selectie van soorten) en bijzonderheden	13
4.1.4.1	Ganzen, Algemeen.....	13
4.1.4.2	Grauwe Gans	14
4.1.4.3	Grote Canadese Gans	15
4.1.4.4	Nijlgans	16
4.1.4.5	Grote Bonte Specht	16
4.1.4.6	Oeverzwaluwen	17
4.1.4.7	Braamsluiper	18
4.1.4.8	Bruine Kiekendief	18
4.1.4.9	Kleine Karekiet, Rietzanger en Bosrietzanger	18
4.2	Overige Waargenomen soorten	19
4.3	Adviezen.....	19

1 Inleiding

Doel van Zuid-hollands Landschap met het periodiek inventariseren van de vogelstand binnen het gebied Grasweg is om de kwaliteit van de natuurwaarden van het gebied regelmatig te onderzoeken.

Met de inventarisatiegegevens kunnen zij eventueel beheersmaatregelen nemen om die kwaliteit te verbeteren. Als wij zien dat er oorzaken zijn, waardoor bepaalde soorten sterk achteruitgaan, kunnen we dat signaleren en eventueel adviezen geven.

In het bijzonder heeft Zuid-Hollands Landschap dit jaar speciale interesse in de ganzenpopulatie in het gebied Grasweg.

2 Gebiedsbeschrijving

Het Grasweggebied is ongeveer 8 hectare groot en ligt tegen het industriegebied de Kickersbloem (Hellevoetsluis) aan. Het Grasweggebied is in 2009 aangelegd en in 2010 voor een klein gedeelte opengesteld voor publiek. Het gedeelte dat voor publiek toegankelijk is ligt in het zuid-westelijk deel bij de parkeerplaats. Vanaf deze parkeerplaats kun je twee lussen lopen. De ene lus gaat naar het kijkscherm en de andere gaat linksom langs een rij knotwilgen. Het gebied heeft als grens een bomenrij aan twee kanten, het pad langs de tuin van de "buurman" met veel bomen en de Grasweg. Er ligt een grote waterpartij met een groter eiland en een klein eiland. Ook staan er een aantal rijen met knotwilgen, is er veel struweel (zoals meidoorn en braam) dat al behoorlijk is ontwikkeld. Ook zijn er meerdere delen met riet. In het gehele gebied staan diverse jongen bomen. De bomenrijen rondom zijn voornamelijk populier, abeel en wilg. De plantengroei is weelderig in het verloop van het seizoen. Achter het grotere eiland aan de oeverzijde van de waterpartij is een kunstmatige oeverwaluwen wand gerealiseerd.

Locatie Grasweg gebied: Bron Google Maps en AVIMAP

3 Werkwijze

3.1 Welke/alle soorten geteld

Tijdens de telling zijn alle broedvogels geteld met specifieke aandacht voor de verschillende soorten ganzen.

3.2 Methode

De tellingen zijn verricht volgens de Sovon normen en ingevoerd (via de AVIMAP app) in het BMP-systeem van Sovon. Er is in dit gebied zeven keer geteld waarbij de duur van de telling steeds ca. 1 uur was. Alle tellingen zijn aangevangen rond zonsopgang. Tijdens de inventarisaties is het wandelpad in het voor het publiek opengestelde gedeelte gevolgd, maar is ook rond de waterpartij gelopen om het gebied zo goed mogelijk te kunnen overzien en horen.

3.3 Terreinomstandigheden

Inmiddels wordt de rand aan de achterzijde van de waterpartij en het deel tussen het rietgedeelte en de bomen van "de buurman" overwoekerd door abelen en andere struiken. Vooral aan de achterzijde van de waterpartij was het steeds meer noodzakelijk om de snoeischaar te hanteren om toch nog een pad te handhaven om de telling te kunnen blijven uitvoeren. Tijdens de laatste ronde was het kijkscherm geheel overwoekerd door bramen die in dat hoekje welig en onbelemmerd tieren.

Invasie van abelen, Fotograaf: Arie Kraak

3.4 Bezoekdata en event. Tijden

Datum	Starttijd	Eindtijd	Telling	Temperatuur	Wind	Bewolking
19-3	6:53	7:46	ZO-Opk	11	1	Bewolkt
1-4	7:20	8:12	ZO-Opk	9	1	Bewolkt
14-4	6:54	8:00	ZO-Opk	10	1	Bewolkt
29-4	6:21	7:32	ZO-Opk	12	1	Half Bewolkt
13-5	5:47	7:19	ZO-Opk	17	2	Half Bewolkt
24-5	5:30	6:47	ZO-Opk	15	1	Bewolkt
6-6	5:38	6:48	ZO-Opk	13	1	Bewolkt

4 Resultaten

4.1 Broedvogels

4.1.1 Legenda afkortingen, broedcodes

ab: Aantal broedvogels (territoria)

hb: Hoogste broedcode

In onderstaande tabel is een korte beschrijving gegeven van de door Sovon gehanteerde broedcodes:

Broed Code	Omschrijving
0	Overig, buiten broedbiotoop
1	Volwassen individu
2	Zingend of baltsend individu
3	Paar (bij balts of zang code 5)
4	Territoriumgedrag
5	Baltsend paar (ook paring)
6	Waarschijnlijk nestplaats
7	Alarmeren, waaks gedrag
8	Vogel met broedvlekken
9	Nestbouw
10	Afleidingsgedrag
11	Pas gebruikt nest
12	Pas uitgevlogen, dons-jongen
13	Bewoond nest (bezoek ouders)
14	Transport voedsel en ontlasting
15	Nest met eieren
16	Nest met jongen

Voor een uitgebreide omschrijving van bovenstaande codes zie: www.sovon.nl

4.1.2 Soorten en aantallen (in tabelvorm)

Geel gemarkeerd = Gevoelig en Oranje gemarkeerd is Kwetsbaar op rode lijst

Voor afkortingen zie voorgaande paragraaf

	19 mrt	1 april	14 april	29 april	13 mei	24 mei	6 juni		
Bezoektype	ZO	ZO	ZO	ZO	ZO	ZO	ZO	ab	hb
Aalscholver			1	2	1	1			1
Blauwe Reiger			1	1					1
Bosrietzanger						1	1	2	2
Braamsluiper			1	1	1			1	2
Dodaars						1		1	2
Ekster		1		1					1
Fitis			2	3	3	2	1	4	2
Fuut			1	1		2	1	1	13
Gaai		1		1				1	2
Gierzwaluw							1	1	3
Grauwe Gans	2	3	1	1	1			2	12
Groenling	2								2
Grote Bonte Specht			1	1		1	1	1	2
Grote Canadese Gans	2	1	2	4	3	1	5	4	15
Heggenmus	1	1						1	2
Houtduif			1				1		2
IJsvogel				1					1
Kleine Karekiet					1			1	2
Knobbelzwaan					1	1			3
Koolmees	1	2		1	2	2	1	2	3
Krakeend	1		1	1	1	1		1	3
Kuifeend	1	2		1	1	2	1	2	3
Meerkoet	2	2	2	1	1	2	2	1	6
Merel	1	1	2	4	3	4	3	4	7
Nijlgans	1	1	1	1	2	1	1	1	6
Pimpelmees	1	5	1	2	1	1	1	5	2
Rietgors				1	1	1	1	1	2
Rietzanger			2	5	4	3		5	2
Roodborst	4	4	1	4	1	3	3	4	3
Slobeend			1						3
Soepeend					1	1	1		3
Staartmees					1	1	2	1	3
Tafeleend					1				1

	19 mrt	1 april	14 april	29 april	13 mei	24 mei	6 juni		
Bezoektype	ZO	ZO	ZO	ZO	ZO	ZO	ZO	ab	hb
Tjiftjaf	7	8	8	8	3	4	6	8	2
Tuinfluitter					1			1	2
Vink	1	1	1		1	1		1	2
Wilde Eend	1	1	1	1	1	1	2	1	3
Winterkoning	2	3	4	1	2	3	2	4	2
Wintertaling	1								1
Zanglijster			1						2
Zwarte Kraai	1	1	2	2	1	1		1	3
Zwartkop			3	3	3	2	1	4	7

4.1.3 Overzicht (autocluster) territoria Merrevliet

Soort	2012	2019	2024	Opmerking
Aalscholver	0	0	0	
Bergeend	0	0	0	
Blauwborst	2	0	0	
Blauwe Reiger	0	0	0	
Bontbekplevier	1	0	0	
Bosrietzanger	2	2	2	
Braamsluiper	0	0	1	Nieuwe soort
Bruine Kiekendief	0	1	0	
Buizerd	0	0	0	
Cetti's Zanger	0	1	0	
Dodaars	0	0	1	Volgens autocluster, maar twijfelachtig
Ekster	0	0	0	
Fazant	1	1	0	
Fitis	5	6	4	
Fuut	1	0	1	
Gaai	0	1	1	
Gierzwaluw	0	0	1	Volgens autocluster, maar twijfelachtig voor dit gebied
Grasmus	2	0	0	
Grauwe Gans	2	4	2	Zie hoofdstuk 4.1.4.2 Zie opmerkingen in hoofdstuk 4.1.4.2
Groene Specht	0	1	0	
Groenling	0	0	0	
Grote Bonte Specht	1	0	1	Zie hoofdstuk 4.1.4.5
Grote Canadese Gans	1	3	4	Zie hoofdstuk 4.1.4.3 Zie opmerkingen in hoofdstuk 4.1.4.3
Heggenmus	0	1	1	
Houtduif	1	2	0	
Houtsnip	0	0	0	
IJsvogel	0	0	0	Wel een keer langs zien vliegen
Kievit	1	0	0	
Kleine Karekiet	3	17	1	Onduidelijk waarom er dit jaar zo weinig kleine karekieten van zich lieten horen
Kleine Plevier	0	0	0	
Knobbelzwaan	1	0	0	
Koekoek	0	0	0	
Kokmeeuw	0	0	0	
Koolmees	2	6	2	
Krakeend	1	0	1	
Kuifeend	0	2	2	

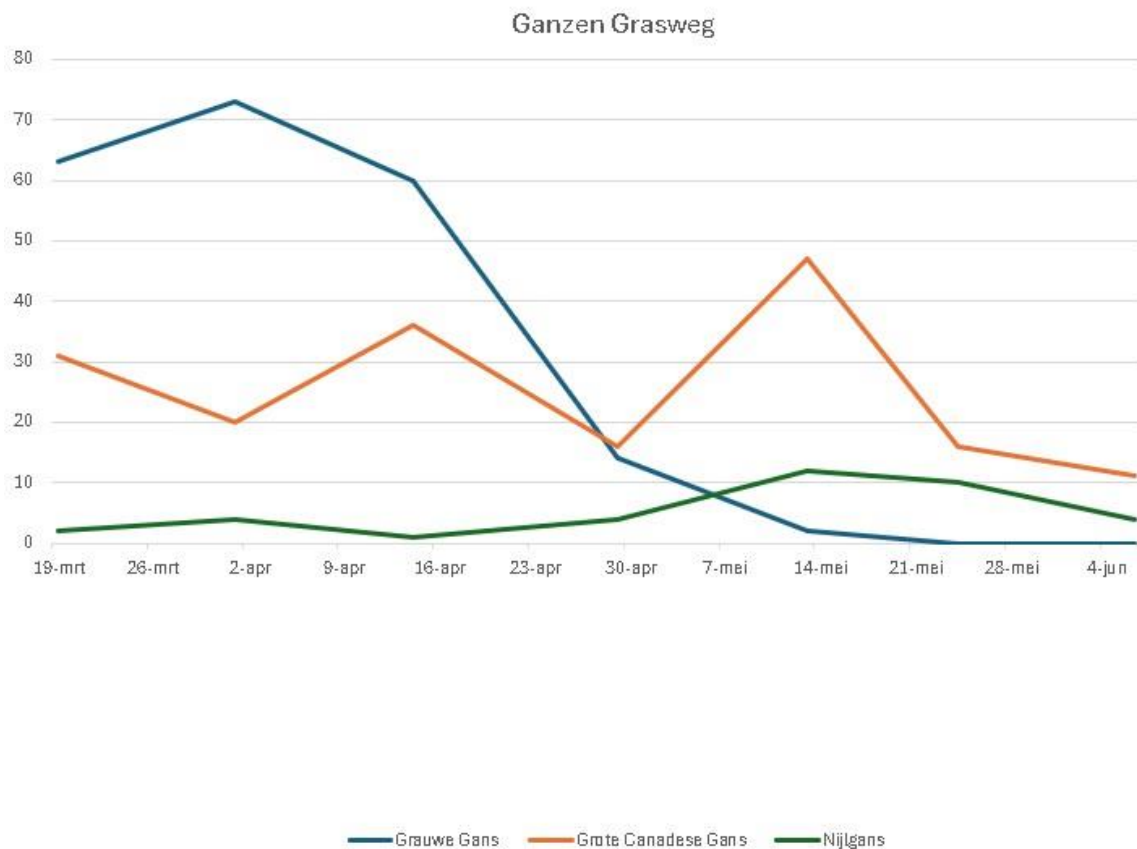
Soort	2012	2019	2024	Opmerking
Meerkoet	3	3	1	
Merel	1	4	4	
Nijlgans	0	1	1	Ganzen waren wel ruimschoots aanwezig in het gebied. Zie ook ??
Pimpelmees	0	5	5	
Putter	0	1	0	
Rietgors	1	2	1	
Rietzanger	0	2	5	In tegenstelling tot de kleine karekieten een forse toename van het aantal rietzangers.
Roodborst	0	2	4	
Scholekster	1	0	0	
Slobeend	1	0	0	
Smient	0	0	0	
Soepeend	0	0	0	Wel steeds 2 soep eenden waargenomen
Spreeuw	0	0	0	
Staartmees	0	1	1	
Tafeleend	0	0	0	Wel een tafeleend af en toe waargenomen
Tjiftjaf	5	8	8	
Tuinfluiters	3	3	1	Wel een erg laag aantal ten opzichte van 2024??
Turkse Tortel	0	0	0	
Vink	1	1	1	
Waterral	0	0	0	
Wilde Eend	4	2	1	Volgens autocluster, maar twijfelachtig. Geen kuikens waargenomen.
Winterkoning	2	4	4	
Wintertaling	0	0	0	
Witte Kwikstaart	1	0	0	
Zanglijster	1	4	0	Wel een erg laag aantal ten opzichte van 2024??
Zwarte Kraai	0	1	1	
Zwartkop	2	8	4	

4.1.4 Soortbespreking (event. selectie van soorten) en bijzonderheden

In dit hoofdstuk hebben we voor enkele specifieke soorten voor de onderhavige telling eventuele bijzonderheden vermeld.

4.1.4.1 Ganzen, Algemeen

Gedurende de eerste rondes werd duidelijk dat de waterpartij van Grasweg gebruikt wordt als rustplaats voor grauwe ganzen, grote canadese ganzen en ook enkele nijlganzen. Bij aanvang van de telrondes gaf dit veel onrust in het gebied. Ook tijdens de rondes bleven de ganzen zeer onrustig met veel kabaal, hetgeen de telling van de overige soorten er niet makkelijker op maakte. In de loop van de telperiode nam het aantal ganzen geleidelijk af, vooral van de grauwe ganzen (zie ook onderstaande tabel).

4.1.4.2 *Grauwe Gans*

Voor de grauwe ganzen zijn de waargenomen aantallen als opmerking geplaatst bij de registraties in Avimap. Duidelijke paren (eventueel met kuikens) zijn wel met de juiste broedcode in Avimap geplaatst. Voor de grauwe ganzen werd een paartje met aanvankelijk 10 kuikens waargenomen. Waarschijnlijk zijn verschillende kuikens gepredeerd omdat op zeker moment het aantal kuikens minder werd.

Grauwe Ganzen met kuikens: Fotograaf: Arie Kraak

4.1.4.3 Grote Canadese Gans

Voor de Grote Canadese Ganzen zijn de waargenomen aantallen als opmerking geplaatst bij de registraties in Avimap. Duidelijke paren (eventueel met kuikens) en nesten met eieren zijn wel met de juiste broedcode in Avimap geplaatst. Voor de grauwe ganzen werd een paartje met aanvankelijk 7 kuikens waargenomen. Waarschijnlijk zijn verschillende kuikens gepredeerd omdat op zeker moment geen opgroeiende kuikens meer gezien zijn. Er werden op het grote eiland regelmatig broedende ganzen en (tijdelijke) niet bebroede nesten waargenomen. Onduidelijk is of de niet bebroede nesten verlaten waren.

Grote Canadese Ganzen met kuikens: Fotograaf: Arie Kraak

Nest met eieren Grote Canadese Ganzen: Fotograaf: Arie Kraak

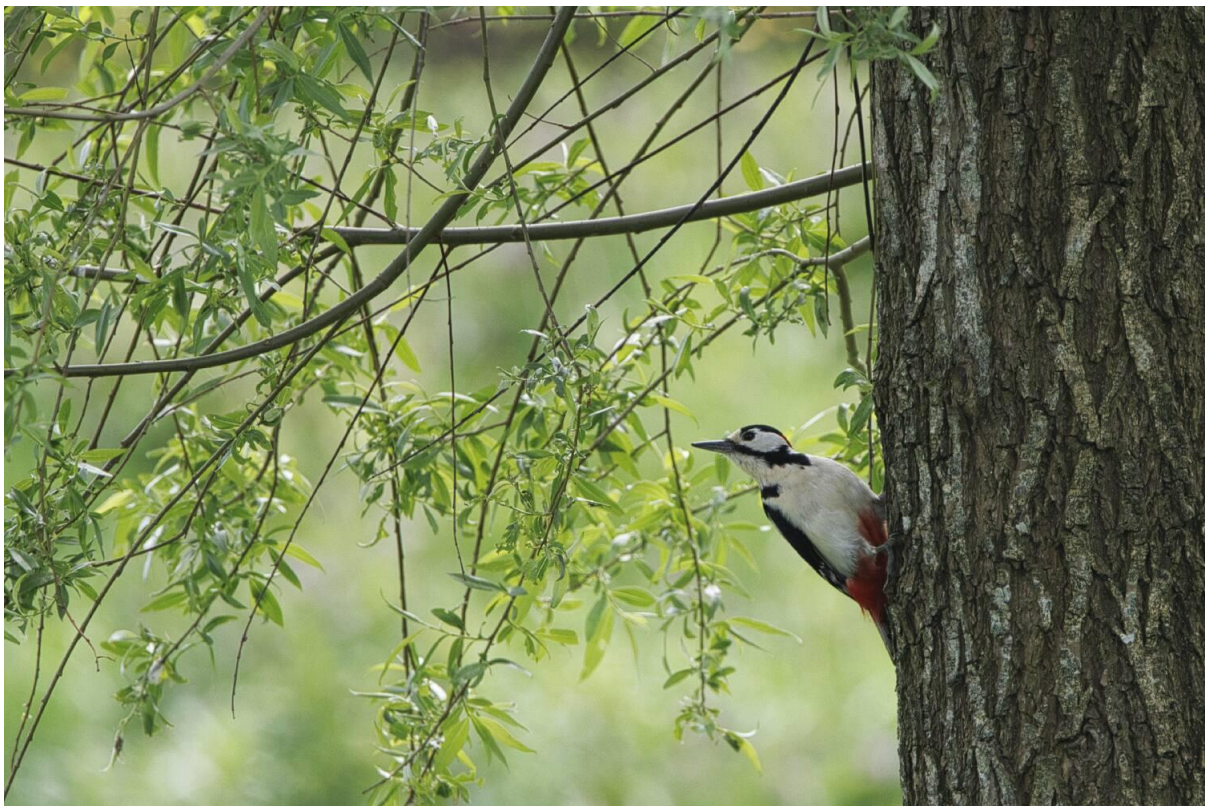

4.1.4.4 Nijlgans

De nijlganzen werden ook regelmatig op het eiland gezien waarbij de indruk bestond dat er sprake was van een bebroede nestlocatie. Er zijn echter geen paartjes met jongen waargenomen.

4.1.4.5 Grote Bonte Specht

Regelmatig was de grote bonte specht te zien en te horen. Waarschijnlijk werd de Grasweg gebruikt als fourageer gebied. Het is onwaarschijnlijk dat de specht Grasweg als broedlocatie heeft gebruikt. De beestjes in de knotwilgen langs de sloot bij de Grasweg werden als dankbare voedselbron beschouwd.

Grote Bonte Specht, Fotograaf: Arie Kraak

4.1.4.6 Oeverwaluwen

Op het terrein is een oeverwaluwen wand aangelegd. Tijdens de tellingen zijn geen oeverwaluwen waargenomen. Op een gegeven moment waren er wel ineens twee ingangen van holletjes waarneembaar, maar het is waarschijnlijker dat hierin andere beestjes dan oeverwaluwen in gehuisvest waren. Zo dacht waarschijnlijk ook de blauwe reiger, die regelmatig op de wand de wacht hield om te kijken of hij een lekker hapje kon bemachtigen. Overigens werd door de buurtbewoners wel gesuggereerd dat zij wel oeverwaluwen gezien hebben, maar waarschijnlijk waren dit passanten.

Oeverwaluwenwand met blauwe reiger, Fotograaf: Arie Kraak

4.1.4.7 *Braamsluiper*

De braamsluiper deed regelmatig van zich horen met het bekend 'mitrailleurkje' in de buurt van het kijkscherp waar een paartje waarschijnlijk een veilige nestplaats gevonden had tussen de weelderige bramenstruiken rond het kijkscherp. Door een boswachter die ik een keer op de locatie ontmoette werd gemeld dat de braamsluiper ook vorige jaar gehoord zou zijn. De braamsluiper liet zich beter horen dan zien, toch nog een keer een bewijsfoto kunnen maken.

Braamsluiper, Fotograaf: Arie Kraak

4.1.4.8 *Bruine Kiekendief*

De bruine kiekendief die al enkele jaren het Grasweg gebied als broedplaats gekozen had liet dit jaar helaas afweten. Volgens een omwonende was het paartje aan het begin van het seizoen wel even gezien in het gebied maar is daarna niet meer gezien.

4.1.4.9 *Kleine Karekiet, Rietzanger en Bosrietzanger*

Opvallend is het grote verschil met het aantal karekieten dat dit jaar waargenomen werd ten opzichte van de aantallen in de voorgaande telling in 2019. De rietzanger heeft het daarentegen dit jaar juist goed gedaan en de bosrietzanger aantallen vertonen geen afwijkend gedrag.

4.2 Overige Waargenomen soorten

In dit hoofdstuk zijn enkele leuke en opmerkelijke waarnemingen voor 2024 vermeld.

Soortnaam	Opmerkingen
Hazen	Regelmatig werden hazen gezien op het terrein
Reeën	Eenmaal behoorlijk geschrokken van waarschijnlijk een ree die voor mij vluchtte binnen de struiken
Bever???	Door omwonenden werd beweerd dat men af en toe een bever had gezien op het grote eilandje. Ikzelf heb hiervoor geen aanwijzingen gevonden.

Haas knabbelend aan het gras, Fotograaf: Arie Kraak

4.3 Adviezen

De abelen beginnen zich rond de waterpartij enorm uit te breiden. Indien hier niets aan gedaan wordt zal de rand rond de waterpartij zeer snel volledig dicht groeien. Ik kan niet beoordelen of dit een negatief effect heeft op de beoogde insteek voor dit gebied maar lijkt me dat hier actie op ondernomen moet worden.

Het kijkscherm was aan het einde van de telperiode geheel ingesloten door een bramen partij. De kijkgaten waren niet meer bruikbaar. Overigens had dit geen invloed op de kwaliteit van de telresultaten maar vanuit het oogpunt voor de toegankelijkheid van dit gebied voor geïnteresseerde bezoekers lijkt me dat hierop enige actie op ondernomen moet worden.